

คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อ

๑. การใช้คำย่อ

พระไตรปิฎกบาลี ที่อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ พระไตรปิฎกภาษาไทย อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕ ปกรณ์วิเสส อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิเสโส อรรถกถาบาลี อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิเสโส และ ฎีกาบาลี อ้างอิงจาก ฉบับมหาจุฬาลงกรณวิเสโส มีคำย่อดังนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.ม.	(บาลี)	=	วินัยปิฎก	มหาวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ม.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิกวรรค	(ภาษาไทย)
ม.มู.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	มูลปณฺณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.มู.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	มูลปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	มชฺฉิมปณฺณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	มชฺฉิมปณณาสก	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	อุปริปณฺณาสกปาติ	(ภาษาบาลี)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มชฺฉิมนิกาย	อุปริปณณาสก	(ภาษาไทย)
สํ.ส.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	สํยุตฺตนิคาย	สคาวคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
สํ.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาววรรค	(ภาษาไทย)
อ.จ.จตุกก.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	อ.จ.จตุตฺตรนิคาย	จตุกกนิปาตปาติ	(ภาษาบาลี)
อ.จ.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อ.จ.จตุตตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ธ.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	ขุทฺทกนิคาย	ธมฺมปทปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.ธ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุทฺทกนิคาย	ธรรมบท	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(บาลี)	=	สุตฺตฺนตปิฎก	ขุทฺทกนิคาย	อิติวุตฺตกปาติ	(ภาษาบาลี)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุทฺทกนิคาย	อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)

จุ.ม.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทฺเทสปาติ	(ภาษาบาลี)
จุ.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	มหานิทฺเทส	(ภาษาไทย)
จุ.ป.	(บาลี)	=	สุตตนต์ปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฎิสมัภิทามคฺคปาติ	(ภาษาบาลี)
จุ.ป.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ปฎิสมัภิทามรรค	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.วิ.	(บาลี)	=	อภิธมฺมปิฎก	วิภงฺกปาติ	(ภาษาบาลี)
อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	(ภาษาไทย)

ปกรณวิเสส

วิสุทฺธิ.	(บาลี)	=	วิสุทฺธิมคฺคปกรณ	(ภาษาบาลี)
วิสุทฺธิ.	(ไทย)	=	วิสุทฺธิมรรคปกรณ	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระวินัยปิฎก

วิ.มหา.อ.	(บาลี)	=	วินยปิฎก	สมนฺตปาสาทิกา	มหาวิภงฺกคฺคอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
วิ.มหา.อ.	(ไทย)	=	วินยปิฎก	สมันตปาสาทิกา	มหาวิภังค์อรรถกถา	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสุตตันตปิฎก

ที.ม.อ.	(บาลี)	=	ทีฆนิกาย	สุมฺงฺคฺลวิลาสิณี	สีลกฺขนฺธวคฺคอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
ที.ม.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคฺลวิลาสิณี	สีลขันธวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.มฺว.อ.	(บาลี)	=	มชฺฌิมนิกาย	ปฺปญฺจสุทฺธิ	มฺูลปณฺณาสกอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.มฺว.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย	ปปัญฺจสุทฺธิ	มูลปณณาสกัอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ม.ม.อ.	(บาลี)	=	มชฺฌิมนิกาย	ปฺปญฺจสุทฺธิ	มชฺฌิมปณฺณาสกอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
ม.ม.อ.	(ไทย)	=	มัชฌิมนิกาย	ปปัญฺจสุทฺธิ	มัชฌิมปณณาสกัอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.สุ.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย	ปรมฺตฺตโชติกา	สุตฺตนิปาตอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
จุ.สุ.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	ปรมัตตโชติกา	สุตตนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.ม.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย	สทฺธมฺมปฺปชฺโชติกา	มหานิทฺเทสอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
จุ.ม.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	สัทธัมมปชโชติกา	มหานิทเทศอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.ป.อ.	(บาลี)	=	ขุททกนิกาย	สทฺธมฺมปฺปกาสินี	ปฎิสมัภิทามคฺคอฏฺฐกถา	(ภาษาบาลี)
จุ.ป.อ.	(ไทย)	=	ขุททกนิกาย	สัทธัมมปกาลินี	ปฎิสมัภิทามรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)

จุ.อป.อ.	(บาลี) =	จุททกนิกาย	วิสุทฺธชนวिलासिनी	อปทานอฏฺกถา	(ภาษาบาลี)
จุ.อป.อ.	(ไทย) =	จุททกนิกาย	วิสุทฺธชนวिलासिनी	อปทานอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.จริยา.อ.	(บาลี) =	จุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี	จริยาปิฎกอฏฺกถา	(ภาษาบาลี)
จุ.จริยา.อ.	(ไทย) =	จุททกนิกาย	ปรมัตถทีปนี	จริยาปิฎกอรรถกถา	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก

อภ.สง.อ.	(บาลี) =	อภิธมฺมปิฎก	ธมฺมสงฺคณิ	อฏฺฐาสาลินีอฏฺกถา	(ภาษาบาลี)
อภ.สง.อ.	(ไทย) =	อภิธรรมปิฎก	ธมฺมสังคณี	อฏฺฐาสาลินีอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อภ.วิ.อ.	(บาลี) =	อภิธมฺมปิฎก	วิภังค	สุมฺโหวิโนทนีอฏฺกถา	(ภาษาบาลี)
อภ.วิ.อ.	(ไทย) =	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	สุมฺโหวิโนทนีอรรถกถา	(ภาษาไทย)

ฎีกาปกรณ์วิเสศ

วิสุทฺธิ.มหาฎีกา.	(บาลี) =	ปรมัตถมลฺลขุสา	วิสุทฺธิมคฺคมหาฎีกา	(ภาษาบาลี)
วิสุทฺธิ.มหาฎีกา.	(ไทย) =	ปรมัตถมลฺลขุสา	วิสุทฺธิมรรคมหาฎีกา	(ภาษาไทย)
วิภาวินี.	(บาลี) =	อภิธมฺมตฺถวิภาวินีฎีกา		(ภาษาบาลี)
วิภาวินี.	(ไทย) =	อภิธมฺมตฺถวิภาวินีฎีกา		(ภาษาไทย)

๒. การระบุหมายเลขและคำย่อ

การระบุหมายเลขและคำย่อพระไตรปิฎก ปกรณ์วิเสศ อรรถกถา และฎีกาในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ระบุ เล่ม/ข้อ/หน้า หลังคำย่อชื่อคัมภีร์ เช่น ที.ส. (บาลี) ๕/๒๗๖/๕๗, ที.ส. (ไทย) ๕/๒๗๖/๕๘. หมายถึง ที่มณิกาย สีสถกขณฺฐวคฺคปาลิ พระไตรปิฎก ภาษาบาลี เล่ม ๕ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๕๗ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ และที่มณิกาย สีสถกขณฺฐวคฺค พระไตรปิฎกภาษาไทย เล่ม ๕ ข้อ ๒๗๖ หน้า ๕๘ ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๓๕

พระคัมภีร์ในศาสนาคริสต์

๑. การใช้คำย่อ

พระคริสตธรรมคัมภีร์ที่อ้างอิงในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ อ้างอิงจากพระคริสตธรรมคัมภีร์ “ภาคพันธสัญญาใหม่” จัดพิมพ์โดยองค์การกิตติคุณสันตอ์เนชันแนลแห่งประเทศไทย ค.ศ. ๑๙๘๐ มีคำย่อดังนี้

ภาคพันธสัญญาใหม่

ในพระคริสตธรรมคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่ แบ่งหนังสือออกเป็น 5 หมวดใหญ่ ได้แก่

๑.หมวดพระวรสาร (Gospels) ประกอบด้วย 4 เล่ม ว่าด้วย ประวัติพระเยซูคริสต์ และ พระธรรมเทศนา

๒.หมวดประวัติศาสตร์ (Historical book) ประกอบด้วย 1 เล่ม ว่าด้วย เหตุการณ์การ เผยแพร่ของอัครสาวก

๓.หมวดจดหมายของนักบุญเปาโล (Pauline epistles) ประกอบด้วย 14 เล่ม ว่าด้วย พระ ธรรมเทศนาผ่านนักบุญเปาโล ในจดหมายถึงคริสตจักรต่างๆ

๔.หมวดจดหมายอื่น (General epistles) ประกอบด้วย 7 เล่ม ว่าด้วย พระธรรมเทศนา ผ่านนักบุญท่านอื่น ในจดหมายถึงคริสตจักรต่างๆ

๕.หมวดการพยากรณ์ (Revelation) ประกอบด้วย 1 เล่ม ว่าด้วย พยากรณ์การเสด็จมาใน วันพิพากษา จากนิมิตของนักบุญยอห์น

หมวด	ชื่อเรื่อง / ชื่ออ้างอิง(ย่อ)	ภาษาอังกฤษ	ภาษากรีก
หมวดพระวรสาร (Gospels)	พระวรสารนักบุญมัทธิว (ย่อ: มัทธิว หรือ มธ.)	Gospel of Matthew (Matthew)	Κατά Ματθαίον
	พระวรสารนักบุญมาระโก (ย่อ: มาระโก หรือ มก.)	Gospel of Mark (Mark)	Κατά Μάρκον
	พระวรสารนักบุญลูกา (ย่อ: ลูกา หรือ ลก.)	Gospel of Luke (Luke)	Κατά Λουκάν
	พระวรสารนักบุญยอห์น (ย่อ: ยอห์น หรือ ยน.)	Gospel of John (John)	Κατά Ιωάννην

หมวด	ชื่อเรื่อง / ชื่ออ้างอิง(ย่อ)	ภาษาอังกฤษ	ภาษากรีก
หมวด ประวัติศาสตร์ (Historical book)	กิจการของอัครทูต (ย่อ: กิจการ หรือ กจ.)	Acts of the Apostles (Acts)	Πράξεις
หมวดจดหมายของ นักบุญเปาโล (Pauline epistles)	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวโรม (ย่อ: โรม หรือ รม.)	Epistle to the Romans (Romans)	Προς Ρωμαίους
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวโครินธ์ฉบับ ที่หนึ่ง (ย่อ: 1 โครินธ์ หรือ 1 คร.)	First Epistle to the Corinthians (1 Corinthians)	Προς Κορινθίους Α'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวโครินธ์ฉบับ ที่สอง (ย่อ: 2 โครินธ์ หรือ 2 คร.)	Second Epistle to the Corinthians (2 Corinthians)	Προς Κορινθίους Β'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวกาลาเทีย (ย่อ: กาลาเทีย หรือ กท.)	Epistle to the Galatians (Galatians)	Προς Γαλάτας
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวเอเฟซัส (ย่อ: เอเฟซัส หรือ อฟ.)	Epistle to the Ephesians (Ephesians)	Προς Εφεσίους
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวฟิลิปปี (ย่อ: ฟิลิปปี หรือ ฟป.)	Epistle to the Philippians (Philippians)	Προς Φιλιππησίους
	จดหมายของนักบุญ	Epistle to the	Προς Κολοσσαείς

หมวด	ชื่อเรื่อง / ชื่ออ้างอิง(ย่อ)	ภาษาอังกฤษ	ภาษากรีก
	เปาโลถึงชาวโคโลสี (ย่อ: โคลโลสี หรือ คส.)	Colossians (Colossians)	
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวเธสะโลนิกา ฉบับที่หนึ่ง (ย่อ: 1 เธสะโลนิกา หรือ 1 ธส.)	First Epistle to the Thessalonians (1 Thessalonians)	Προς Θεσσαλονικείς Α'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงชาวเธสะโลนิกา ฉบับที่สอง (ย่อ: 2 เธสะโลนิกา หรือ 2 ธส.)	Second Epistle to the Thessalonians (2 Thessalonians)	Προς Θεσσαλονικείς Β'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงทิโมธีฉบับที่ หนึ่ง (ย่อ: 1 ทิโมธี หรือ 1 ทธ.)	First Epistle to Timothy (1 Timothy)	Προς Τιμόθεον Α'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงทิโมธีฉบับที่ สอง (ย่อ: 2 ทิโมธี หรือ 2 ทธ.)	Second Epistle to Timothy (2 Timothy)	Προς Τιμόθεον Β'
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงติตัส (ย่อ: ติตัส หรือ ทต.)	Epistle to Titus (Titus)	Προς Τίτον
	จดหมายของนักบุญ เปาโลถึงฟีเลโมน (ย่อ: ฟีเลโมน หรือ ฟม.)	Epistle to Philemon (Philemon)	Προς Φιλήμονα
	จดหมายของนักบุญ	Epistle to the	Προς Εβραίους

หมวด	ชื่อเรื่อง / ชื่ออ้างอิง(ย่อ)	ภาษาอังกฤษ	ภาษากรีก
	เปาโลถึงชาวฮีบรู (ย่อ: ฮีบรู หรือ ฮบ.)	Hebrews (Hebrews)	
หมวดจดหมายอื่น (Other epistles หรือ General epistles)	จดหมายของนักบุญยากอบ (ย่อ: ยากอบ หรือ ยบ.)	Epistle of James (James)	Ἰακώβου
	จดหมายของนักบุญเปโตรฉบับที่หนึ่ง (ย่อ: 1 เปโตร หรือ 1 ปต.)	First Epistle of Peter (1 Peter)	Πέτρου Α'
	จดหมายของนักบุญเปโตรฉบับที่สอง (ย่อ: 2 เปโตร หรือ 2 ปต.)	Second Epistle of Peter (2 Peter)	Πέτρου Β'
	จดหมายของนักบุญยอห์นฉบับที่หนึ่ง (ย่อ: 1 ยอห์น หรือ 1 ยน.)	First Epistle of John (1 John)	Ἰωάννου Α'
	จดหมายของนักบุญยอห์นฉบับที่สอง (ย่อ: 2 ยอห์น หรือ 2 ยน.)	Second Epistle of John (2 John)	Ἰωάννου Β'
	จดหมายของนักบุญยอห์นฉบับที่สาม (ย่อ: 3 ยอห์น หรือ 3 ยน.)	Third Epistle of John (3 John)	Ἰωάννου Γ'
	จดหมายของนักบุญยูดา	Epistle of Jude	Ιούδα

หมวด	ชื่อเรื่อง / ชื่ออ้างอิง(ย่อ)	ภาษาอังกฤษ	ภาษากรีก
	(ย่อ: ยูดา หรือ ยด.)	(Jude)	
หมวดการพยากรณ์ (Revelation)	พระธรรมวิวรณ์ (ย่อ: วิวรณ์ หรือ วว.)	Apocalypse หรือ Book of Revelation	Αποκάλυψις Ιωάννου

๒. การระบุหมายเลขและการใช้ชื่อย่อ

การระบุหมายเลขและคำย่อพระคริสตธรรมคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยได้ระบุ ชื่อ/บท/ข้อ
หลังคำของชื่อบุคคล เช่น มธ. ๒๘ : ๑๕ หมายถึง พระวรสารนักบุญมัทธิว บทที่ ๒๘ ข้อที่ ๑๕